Napsal uživatel MUDr. Zbyněk Mlčoch
Úterý, 25. září 2012 (23:00)

MUDr. Gita Pekárková z psychiatrické léčebny v Bohnicích navštívila dne 16.5.2006 rádio Frekvenci 1. Doslovný rozhovor s Jitkou Obzinovou si můžete přečíst na následující stránce.

MUDr. Gita Pekárková - doktorka, vedoucí lékařka oddělení pro léčbu závislosti žen, pavilon 7, bohnická léčebna

Dnešní host Press klubu na Frekvenci 1, doktorka, vedoucí lékařka oddělení pro léčbu závislosti žen, pavilon 7, bohnická léčebna, Gita Pekárková , ještě jednou dobrý večer.

Dobrý večer.

Vy léčíte alkoholičky a toxikomanky a chodí k vám prý i mnoho slavných lidí. Jak získáváte jejich důvěru?

Já si myslím, paní redaktorko, že jejich důvěru získávám úplně stejně jako těch ostatních, protože si myslím, že, pokud se člověk dostane do nějakého problému, do nemoci, takže potom to prožívá hodně těžce, ať je to jak je to s jeho slavnostní nebo neslavností, a já si myslím, že se k těm lidem chovám tak, jak nejlíp umím. To znamená, že si vážím toho, že se na mě obrátili a že chtějí se mnou spolupracovat. To si myslím, že je základní věc.

Někteří ze slavných v sobě našli sílu o té závislosti hovořit. Například paní Holubová, byla u vás?

Já si myslím, že nemůžu moc zabíhat do podrobností, protože v tuto chvíli nemám svolení, abych říkala víc. Ale, myslím si, že můžu říct, že si ji nesmírně vážím za to, jak dokázala svůj problém zvládnout a jak dokázala o tom hovořit, protože tím dala spoustě lidí naději, že svůj problém mohou řešit, že ho mohou zvládnout.

A vy tam máte nějaké uzavřené oddělení, ze kterého nesmí lidé ven?

Pokud s teď ptáte paní redaktorko na oddělení pro léčbu závislostí, tak to je pouze uzavřené oddělení, tam není otevřené oddělení.

To znamená, že vy ty lidi pustíte ven, až když uznáte za vhodné, že jsou vyléčeni? Nemůžou si požádat sami?

To je taková hodně široká otázka. Já to zkusím říct stručně. Pokud se ti klienti léčí a spolupracují dobře, tak a jsou na tom zdravotně dobře, co se týče současného i duševního zdraví, tak po určité fázi léčby potom mají propustky, samostatné vycházky a v závěru léčby potom už je ten režim hodně volný, je to stacionární program.

Já se ptám v té souvislosti, že bulvár nedávno psal, že Petr Muk, zpěvák, je tam u vás zavřený?

Já si myslím, že tisk, který o tom hovořil, co jsem já viděla nebo četla, tak někde psal, že je v psychiatrické léčebně, někde psal, že je na klinice. Podle té fotografie, která byla zveřejněna se zcela evidentně jedná o psychiatrickou kliniku, nikoliv o naši léčebnu.

Řekněte ale, mají slavní a bohatí při léčbě u vás přednost?

Já doufám, že ne.

A jak to tedy vypadá? Kdo se k vám může přihlásit na léčbu? Kdokoliv, kdo zvedne telefon a zavolá vám?

Určitě ano.

Nemáte žádné pořadníky, že byste říkali, za dva měsíce tady máme první volné místo třeba?

Je to tak, že kdokoliv, kdo má zájem se léčit, se může přihlásit a ta forma, jak se přihlásit, je různá. Buďto může zavolat na telefon na oddělení, pokud už ten telefon zná nebo může zavolat na AT linku, kde mu doporučí léčbu, kdekoliv v republice, kde je to tedy nutně příslušné, konkrétně u nás to je léčebna v Bohnicích a pak to záleží na tom, v jakém stavu a ten člověk je a kdy chce nastoupit, jak je motivovaný. Pokud je místo, tak potom nastoupit samozřejmě může, pokud opravdu chce.

Jak poznáte, v jakém je stavu? Dáváte jim testy nebo?

Pokud klient telefonuje, tak se ptám, jak to teď asi vypadá, s čím má problém, protože ne vždycky klient hned zavolá a řekne, že je závislý na alkoholu nebo pervitinu, to je taková spíš jako ideální situace, spíš volá a hledá, jestli vůbec ten problém, anebo s tím, že už je ten problém hodně veliký a chce ho řešit. Někdy volá v intoxikaci, takže tam je zase tak komunikace trošku jiná.

Když jste mluvila o slavných a úspěšných lidech, řekněte, jsou tito lidé cílevědomější při léčbě než nějaký běžný pacient?

Nevím, jestli cílevědomější. Já si myslím, že v něčem to mají určitě těžší, protože jsou mnohem víc sledovaní, takže je to pro ně mnohem náročnější a myslím si, že slavní a úspěšní to mají v něčem podobně těžké jako třeba to mají lékaři, psychologové, známí lidé jiní, kteří třeba politicky nebo tak přijdou a mají velký problém přijmout, že jsou klienti, a že mají ten problém, to je strašně těžký a ono u léčby závislosti je to vůbec velmi těžké, je to obrovské vítězství toho člověka, když si to dokáže přiznat, že ten problém má, aby s tím pak mohl něco dělat. Motivuje je to?

Když se někdo z těch úspěšných a známých lidí přizná k té léčbě, pomáhá to vašim běžným pacientům?

Určitě ano. Rozhodně. Je to ohromná věc, pokud to někdo dokáže, protože závislost je samozřejmě nemoc, ale bohužel stále je hodně stigmatizovaná ve smyslu tom, že lidé, kteří se do problému se závislosti dostanou, tak mívají často společenský problém, jim to přiznat.

A oni, když k vám přijdou, tak jsou vlastně na nemocenské a jsou léčeni zadarmo, nebo si musejí platit tu léčbu, jak to je?

Nemusí, zatím je to pořád tak, a doufám, že to tak ještě dlouho bude, že léčbu hradí pojišťovna. A pouze, pokud klient není pojištěný, tak si musí léčbu platit.

Souvisí se sílou k léčbě inteligence a vzdělání nějak? Mají tito lidé větší…

To je hezká otázka, protože my se můžeme na to podívat i z druhý strany, jestli inteligence a vzdělání souvisí se vznikem závislosti.

A souvisí?

Nesouvisí. Do závislosti se může dostat úplně každý bez ohledu na vzdělání, věku společenské postavení, svojí situaci ekonomickou, profesionální, lidskou, je to prostoupeno

celou společností. A jenom, co bych si dovolila říct, hned vám vrátím slovo, děkuju, tak určitě člověk, který je jako sociálně inteligentní, má větší šanci tu závislost zvládnout, protože si dřív připustí, že má problém. A protože pracuje na tom, aby s tím něco udělal.

A vzděláváte je, pokud jde právě o tu sociální inteligenci ty vaše pacienty tak, aby byli schopni nějakého tedy vnímat toho druhého člověka? To znamená, to děláte na té psychoterapii?

Ano.

Řekněte ale, poznáte dnes na první pohled, když k vám ten člověk přijde, jestli má šanci uspět a vyléčit se, anebo jestli je to prostě beznadějný případ?

Já si myslím, že beznadějné případy neexistují a určitě, protože každý má šanci, pokud bych to viděla jinak, tak už tu práci nemůžu dělat, protože já pořád svým klientům dávám naději a oni to ze mě musí vidět. Pokud to nebudou vnímat a nebude to opravdu, tak pak bych mohla jít prodávat zeleninu třeba.

V Německu mají manažeři od určité tedy výšky funkce takové povinné kurzy, kde se jim ukazuje, jak se tedy nestát alkoholikem. Děje se něco takového u nás? Je taková šance zabránit tomu?

Prvence. Určitě existují preventivní programy, preventivní programy na školách, které, pokud jsou dělané dobře, tak jsou velmi smysluplné. Nevím o tom, že by existovaly preventivní program pro dospělé lidi. Možná existují, ale já o tom nevím tedy.

Říká lékařka Gita Pekárková v Press klubu na Frekvenci 1. Přistupujete, paní doktorko, jinak k alkoholikovi, který má společenské postavení a jen neunesl tedy tíhu toho života a jinak k bezdomovci, který, dejme tomu, pije iron?

Já doufám, že ne.

Je to úplně stejné?

Já doufám, že se chovám slušně ke všem svým klientkám. Já tomu věřím.

Dobře, a co říkáte historkám, že on nebo ona se vyléčila. Přestala pít ale ztratila se osobnost a tvůrčí schopnosti?

Určitě máte pravdu v tom, že alkohol i alkoholové drogy můžou hodně změnit člověka, pokud je to člověk a amfetamin, člověka a opiáty, člověk a alkohol, člověk a benzediazepin, není to on sám a samozřejmě, že ty návykové látky postupně mění osobnost, můžou způsobovat poruchy paměti, poruchy myšlení, poruchy vnímání a ten člověk se může hodně změnit a někdy nevratně.

Takže to znamená, že někdo, kdo mívá v tom opojení inspiraci a vlastně se díky, dejme tomu, tomu alkoholu stal umělcem, tak vy ho vyléčíte a on bez inspirace bude muset jít pracovat někam do samoobsluhy?

Ano, to tak je.

Já se ptám, já se ptám, jestli to tak je, protože se to hodně často říká, vypráví se celé historky.

To je taková otázka, a já si určitě na ni nedovolím odpovědět tak, že by bylo dobře tvořit pod vlivem návykových látek, protože ta odpověď by byla tímto způsobem zavádějící.

A přesto se zeptám, jsou vyléčení lidé šťastnější, než kdy byli závislí?

Já si myslím a moje zkušenost je taková, že někdy lidé, kteří abstinují, tak říkají, já abstinuju, jsou to ženy, protože pracuji hlavně se ženami, na ženském oddělení, říkají, já abstinuju a pořád jsem nešťastná, pořád mě manžel nemá rád, nebo pořád jsem smutná, pořád se mi nedaří. A je to o tom, aby se člověk naučil s abstinencí žít, protože abstinence není samospasitelná, to je cesta k dobrému životu a k tomu, aby člověk poznal sám sebe.

Přesto lidstvo odjakživa tíhlo k drogám. Jsou tedy drogy přirozenou součástí lidské kultury?

Určitě některé drogy byly odedávna součástí lidské kultury, ale nemůžeme si říct, že všechno, co je součástí lidské kultury, že je dobře.

Závislost, paní doktorko, tedy je dnes kdeco, čokoláda, automaty, cvičení v posilovně, sledování telenovel. Mají závislí něco společného všichni dohromady?

Ano, mají. Závislí mají společné to, že aby mohli svoji návykovou substanci užívat, dělají všechno možné a začínají omezovat svůj osobní život tak, aby se mohli věnovat svojí návykové substanci, ať je to cokoliv.

A kde to začíná? Začíná to nějakou psychickou nevyrovnaností, anebo to může postihnout každého i vyrovnaného člověka?

Může to postihnout úplně každého. Jsou lidé, kteří tvrdí, mně by se to nestalo. Ale myslím, že je to tvrzení velmi troufalé a neopodstatněné.

Žijí, existují dnes lidé bez závislostí?

No, to je hodně těžká otázka, na to se mě ptal ten pan taxikář, když mě sem vezl a já jsem ho podezírala, jestli snad náhodou není nastrčený reportér, protože měl takový otázky na tělo na mě a on tvrdil, že není asi nebyl a právě jsme si povídali o tom, jestli je závislost ve vztahu závislost právě na sportu a podobně. Tam samozřejmě je otázka, co budeme definovat jako závislost, protože, když člověk sportuje, vyplavuje endorfiny, tak to samozřejmě určitý závislostní mechanismus je, ale je to v to dobrém slova smyslu.

No, ale může se usportovat k smrti taky.

To se může a pak už to přesmykne se do toho, co vlastně mu škodí a je to taková známá věc, že lidé, kteří vlastně nedělají nic jiného než cvičí, byť třeba vrcholově, tak když skončí, tak mají velký problém se svým životem. Tak můžeme říct, že asi každý fanatismus škodí. Ale tím nechci říct, že mám něco proti našem sportovcům.

Vy sama jste na něčem závislá, paní doktorko?

No, já pevně doufám, že nejsem a je to tak, že já hluboce miluju své děti a tak asi jsem na ně závislá.

Říká lékařka Gita Pekárková v Press klubu na Frekvenci 1. V Poslanecké sněmovně, paní doktorko, se minulý rok vypilo alkoholu za několik milionů korun. Znamená to, že jsou tam alkoholici?

To záleží na tom, kolik lidí to vypilo a co to bylo za alkohol. Já nevím, kolik to stojí.

Když si vezmeme, že tam je dvě stě nějakých lidí a mohli si tam ještě dvě stě lidí, dejme tomu pozvat, čtyři sta za několik milionů alkoholu. Tak já se ptám…

Vzhledem k tomu, že určitá doba tam byla asi pracovní, po kterou tam ti lidé byli, tak to můžeme minimálně říct, že konzumace byla nadměrná.

A když takhle ty naše poslance pozorujete, máte pocit, že se některý z nich chová jako tedy váš potencionální pacient?

Tohle už je tedy mnohem těžší otázka, protože delegovat někoho do role klienta, je těžký, ale určitě můžu říct, ať už je to někdo na obrazovce, nebo někdo neznámý, koho potkám na ulici, tak si kolikrát říkám, hm, to je budoucí klient, ale jenom to ještě neví.

A říkala jste si to třeba o Miloši Zemanovi, o kterém se toho napsalo mnoho, mnoho, mnoho a o jeho vztahu k alkoholu? Říkala jste si, že by měl možná brzdit?

No, je to tak, že já si myslím, a snažím se o to, mít velkou pokoru v sobě vůči lidem, vůči druhým lidem a asi bych si nedovolila vysloveně říct, tenhle ten už by se měl brzdit a určitě

bych to neřekla do rádia.

Řekněte, kdy je pravidelný konzument alkoholu alkoholikem a kdy ještě ne? Dá se to také říct?

To je roztomilá otázka, vždycky moc záleží na tom, jakou má ten člověk odolnost. Závislost je velmi nespravedlivá, protože někdo vypije určité množství alkoholu a nestane se mu nic. A někdo vypije úplně stejné množství alkoholu jako jeho soused a dostane se do deliria nebo do alkoholických psychózy a odvezou ho na detox nebo na záchytku a říká, že je to ale strašně nespravedlivý. Vždyť ten dotyčný pije to samý a já jsem tady na detoxu. A je to pravda. Odolnost je opravdu různá. Ženy obecně ji mají nižší než muži.

Je marihuana lepší alternativou k alkoholu než alkohol?

Určitě ne.

Ale lidé po ní nemají kocovinu, většinou nejsou agresivní.

No, ale také mají hodně prodloužený reakční čas. Zatím se běžně nekontroluje u řidičů a zcela jistě ničí mozkové buňky a i když ji někteří naši představitelé propagují, což si myslím, že je velký nesmysl si to dovolit říct do rádia, a doufám, že mi neprořízneou pneumatiky, tak je to o tom, že také způsobuje změny v čase, způsobuje i halucinatorní prožitky a velmi často

nastartuje psychózu.

Víkendové drogy, například extáze. O těch se říká, že vlastně nejsou škodlivé.

Mně by hrozně zajímalo, že kdo říká, že některé drogy nejsou škodlivé? To bych ráda věděla.

Tak všeobecně se to říká o těch víkendových drogách, že nejsou tolik škodlivé jako ty, dejme tomu, běžné, jako je pervitin. Tak řekněte, co si myslíte o tom?

To se mi moc líbí, protože…

Jestli je to stejně škodlivé, když si někdo vezme tuhle tu extázi tak je na cestě stejně jako ten, kdo bere pervitin?

Každá návyková látka, která způsobí to, že člověk ne zcela ovládá svoje myšlení a jednání, tak je samozřejmě škodlivá, protože člověk pod vlivem té návykové látky dělá věci, tkeré by normálně nedělal. A ve chvíli, kdy užívá taneční drogy, tak se může stát to, že potom není schopný třeba už korigovat svůj příjem tekutin, svůj odpočinek a může dojít až k metabolickýmu rozvratu, dehydratace. To je minimálně jedna věc. Ale určitě bych si nedovolila říct, kdo si dá někde extázi, tak se dostává do závislosti. Ale to už jsme u něčeho úplně jinýho, kdy přechází experiment do závislosti a ne každý experiment je závislost. To je nesmysl, protože, když si třeba dítě jednou, dvakrát, zakouří marihuanu a rodiče ho odvezou na detox,

tak je to samozřejmě vlemi špatně. Současně, jako je špatně kouřit se svým dítětem trávu na balkóně.

Už za chvíli vám bude k dispozici na čísle 257 400 999 v Press klubu na Frekvenci 1 l ékařka Gita Pekárková , ale teď třicet sekund na cokoliv, co chcete říct bez otázky. máte slovo.

Děkuju, to jste mě potěšila. Já bych si dovolila jednak říct všem, kdo vůbec uvažujou o tom, že mají problém s návykovou látkou, aby určitě zavolali, aby se nebáli a aby lidé, kteří mají někoho blízkého s tímto problémem, aby si nemysleli, že se s tím nedá nic dělat. Dá se dělat. Můžou zavolat a můžou požádat o pomoc a já bych si dovolila říct jenom telefonní čísla na AT linku, kterou zřizuje úřad, Městský úřad Prahy 17, a můžou tam zavolat lidé, kteří mají problém s návykovýma látkama nebo jejich blízcí, je to telefon 235311791 nebo 724307775.

Váš čas vypršel, ale ta telefonní čísla jsou v pořádku a teď jsou na řadě i živé telefonáty. Lékařka, Gita Pekárková , dnešní host Press klubu na Frekvenci 1 odpovídá na vaše dotazy, dobrý večer prvnímu posluchači.

posluchač:
Je tam paní Pekárková?

Ano, je. Ptejte se.

posluchač:
Dobrý den, po sedmatřiceti letech kouření, nekouřím čtyři měsíce a zjistil jsem, že se mi hrozně krátí dech a mám šílenou chuť na cigaretu.

No, to je jasný.

posluchač:
Po čtyřech měsících nekouření.

Protože máte takový dlouhý odvykací stav, ale je to velmi dobře, že jste dokázal přestat po tolika letech. To je úžasný.

Mám tady spoustu, strašnou spoustu SMS. Tak jedna z nich. "Dobrý den, chtěl bych se dostat ze závislosti na benzodyozepamu. Jestli mi může paní doktorka pomoci?" To znamená, že má volat na to číslo? Když tak ho zopakujte.

Určitě ano, závislost na benzodyozepinech je závislost na lécích typu Diazepam, Oxazepam, Rohypnol, Neurol, Rivotril a je moc dobře, že si to uvědomujete a chcete s tím něco dělat. Můžete zavolat 724307775 a ta linka funguje každý čtvrtek od osmi do dvaadvaceti hodin jinak ne.

Tak ještě jedna SMS. "Doktorko, maminka pije a celá rodina ji nemůže přesvědčit jít do léčebny. V opavské léčebně byla tři týdny, cítila se tam jako ve vězení. Mohl by jí pomoci psycholog?"

Určitě ano, mohl. Záleží na tom, jestli maminka chce s tím problémem něco dělat nebo nechce. A pokud nechce, tak je určitě dobře, aby do terapie šla rodina.

Dobře, poslechneme si další telefonický dotaz. Dobrý večer, Press klub, Frekvence 1. Tak ještě jedna SMS. Po marihuaně není člověk agresivní, po rumu ano, stokrát vyzkoušeno, nerozvrátí rodinu, nemá ráno účinky ani dlouhodobé."

Jak jste na to přišel?

Takže nesouhlasíte?

Zásadně nesouhlasím. Myslím si, že obě látky jsou škodlivé.

Poslechneme si tentokrát telefonický dotaz. Dobrý večer, Press klub, Frekvence 1. Dobrý večer.

posluchač:
Dobrý večer. Já mám osobní zkušenost třeba s marihuanou a i s alkoholem a myslím si, že ta marihuana je, jak už předchozí SMS naznačila, daleko méně škodlivější.

Jak dlouho kouříte?

posluchač:
Zhruba rok asi bez větších problémů.

A jak dlouho pijete?

posluchač:
A jelikož je mi čtyřicet a od nějakých těch dvaceti jsem víceméně pravidelně jednou týdně si zašel s přáteli. Myslím si, že tohle je tedy daleko lepší.

To záleží hodně na vás a záleží na tom, jestli to kombinujete také s alkoholem nebo ne.

Dobře, poslechneme si další telefonický dotaz. Dobrý večer, Press klub, Frekvence 1.

posluchač:
Dobrý večer, mladá paní. Zdravím paní doktorku, příjemný den a chtěl jsem vám říct, zeptat se, prosím vás, já jsem byl po těžký nehodě a chvílema jsem to zvládal opravdu těžko, že normálně to bylo úplně až hrůza, protože snažili se mi dávat normálně až někdy chvílema flegmazin, což jsem byl u pana primáře a říkal, že je v pořádku, že ho nepotřebuje, což jsem pár lidí jako překvapil. Ale s těmi dvanácti až třinácti zlomeninama, to bylo chvíli těžší, ale jako těžko se mi s tím žije. Zvládám to jako řeknu to na rovinu, těžko s mi s tím žije, protože každý jako hned mě odsoudí a nejvíc mě mrzí to, že člověk jako je sám a snaží se pro tu společnost něco udělat, za každou cenu…

Aby se dostalo na další dotaz, prosím pěkně?

posluchač:
Chtěl bych se zeptat, když jste tohle to všechno odehraje, tak jako co s tím chvílema dělat, jak se proti takovým lidem bránit? Protože někteří jsou závistiví a uráží.

A s čím máte problém, jestli vám můžu poradit?

posluchač:
Problém je ten, že třeba jsou závistiví a říkají, že nesmím nic dělat a tak a tím bych byl úplně hotovej.

Dobře, paní doktorko, máte nějakou radu?

Já si myslím, že je hodně důležitý, u koho se léčíte. To asi nebudete říkat do rádia, ale na toho, že byste se obrátil. Bylo by to nejlepší anebo můžete zavolat na tu AT linku.

Dobře, tolik Gita Pekárková, dnešní host na Press klubu, Frekvence 1. Díky, že jste přišla a hezký večer.

Děkuju vám, děkuju moc a na shledanou.